

เครดิตความรู้ที่ 3

II แนวทางเสริมสร้าง

การอยู่ร่วมกันบนความหลากหลายทางสังคม

(Guidelines on strengthening
co-existence amidst social diversity)

ช่วง 5 - 6 ปีที่ผ่านมา ปรากฏเหตุการณ์ที่มีการใช้ความรุนแรงในสังคมและประเทศต่าง ๆ มากขึ้น ไม่ว่าจะในระดับบุคคล ในครอบครัว ระดับกลุ่มหรือองค์กร ทั้งที่ปรากฏทางสื่อต่าง ๆ และทั้งที่ไม่เป็นที่ปรากฏหรือไม่เป็นที่รับรู้ของสาธารณชน เป็นเหตุการณ์ที่มีที่มาทั้งประเด็นปัญหาส่วนบุคคล ปัญหาครอบครัว ที่นำไปสู่การใช้ความรุนแรง ก่ออาชญากรรม รวมไปถึงจนถึงผู้ที่มีแนวคิดสุดโต่ง ดังนั้น การทำความเข้าใจถึงปัญหาและสาเหตุที่มาของปัญหา เพื่อนำไปสู่การหาแนวทางป้องกันและแก้ไขไม่ให้คนหันไปใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหาได้อย่างตรงจุดและ มีความยั่งยืนนั้น จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมาก ปัจจุบันสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ หรือ UNODC อยู่ระหว่างการจัดทำ (ร่าง) คู่มือการส่งเสริมแนวทางความมั่นคงของมนุษย์เพื่อป้องกันความคิดสุดโต่งที่นิยมความรุนแรงในประเทศไทย (Handbook on Promoting Human Security Approach to Prevention of violence extremism)

UNODC

Handbook on Promoting Human Security Approach
to Prevention of violence extremism

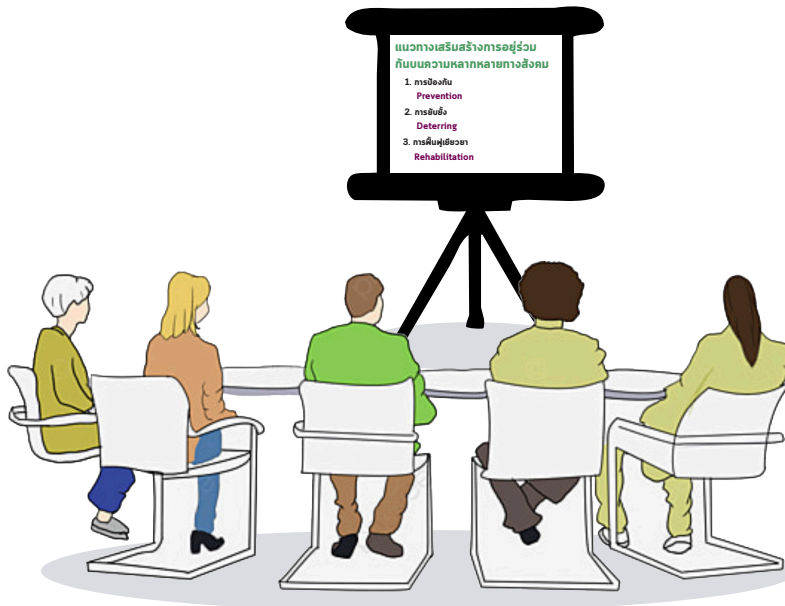
UNODC

หากกล่าวถึงแนวทางเสริมสร้างการอยู่ร่วมกันบนความหลากหลายทางสังคม ซึ่งเป็นผลผลิตจากการรวบรวมข้อมูล ประเมินสถานการณ์ และหารือร่วมกันทั้งภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม และประชาชน เพื่อให้ได้รับข้อมูลรอบด้านนำมาประมวล และสังเคราะห์เป็นแนวทางฯ โดยมุ่งเน้นประเด็นที่ได้รับการประเมินว่าเร่งด่วนและควรให้ความสำคัญในการดำเนินการในช่วง 2 - 3 ปีจากนี้ เมื่อพิจารณาถึงสาเหตุรากเหง้าที่ อาจเป็นปัจจัยทำให้คนใช้ความรุนแรงแล้ว พบว่า เกิดจากหลายปัจจัยด้วยกัน ทั้งปัจจัย โครงสร้างและปัจจัยระดับปัจเจกบุคคล สำหรับไทยนั้น สาเหตุรากเหง้าครอบคลุม ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม รวมไปถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉพาะ บทบาทสื่อออนไลน์หรือ Social Media ที่มีอิทธิพลต่อการแพร่กระจายความขัดแย้งในสังคม เป็นวงกว้างอย่างรวดเร็วในระยะเวลาอันสั้น โดยความขัดแย้งจากปัจจัยดังกล่าวอาจเป็น แรงกระตุ้นให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลสร้างสถานการณ์ความรุนแรงเพื่อเรียกร้องความเป็นธรรม หรือการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบต่าง ๆ และเมื่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคลไม่ได้รับการตอบสนอง จากรัฐ หรือสังคมอย่างที่มุ่งหวังอาจบ่มเพาะความคับข้องใจหรือพัฒนาเป็นอคติ/อุดมการณ์ที่มี ที่มาจากความเกลียดชัง (Hate-Based Ideologies) ใช้ถ้อยคำแสดงความเกลียดชัง (Hate Speech) และหันไปสู่การใช้ความรุนแรง และ หากเป็นผู้ที่มีความสุดโต่งอยู่แล้ว อาจถูกชักจูงให้นำไปสู่แนวคิดสุดโต่งที่นิยมความรุนแรง (Violent Extremism)

Social Media

ด้วยเหตุดังกล่าว ที่ประชุมสภาความมั่นคงแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2565 เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2565 มีมติเห็นชอบและให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) ได้นำแนวทางเสริมสร้างการอยู่ร่วมกันบนความหลากหลายทางสังคมเสนอคณะรัฐมนตรี ต่อมา เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2565 ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาให้ความเห็นชอบแนวทางฯ เพื่อให้เป็นกรอบการดำเนินงานในการป้องกันและยับยั้งการแพร่กระจายของแนวคิดสุดโต่งที่นิยมความรุนแรงในบริบทของไทย โดยให้ทุกภาคส่วนบูรณาการการทำงานและขับเคลื่อนการดำเนินการร่วมกันในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งแนวทางฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ระบุหาและ/ลดปัจจัยเสี่ยงต่อการนำไปสู่แนวคิดที่ยึดหลักการใช้ความรุนแรงในทุกรูปแบบ และกระบวนการบ่มเพาะ และเพื่อให้ทุกภาคส่วนของสังคมไทยมีความตระหนัก มีความสามารถในการปรับตัวมีความยืดหยุ่นให้อยู่ร่วมกันได้ท่ามกลางความแตกต่างหลากหลาย ตลอดจนเพื่อให้ประเทศไทยมีศักยภาพในการป้องกันและตอบสนองต่อการเผยแพร่และบ่มเพาะแนวคิด ที่ยึดหลักความรุนแรงในทุกรูปแบบ ทั้งนี้แนวทางดำเนินการภายใต้แนวทางเสริมสร้างการอยู่ร่วมกันบนความหลากหลายทางสังคม ประกอบด้วย การป้องกัน การตอบโต้ และ การฟื้นฟูเยียวยา

<p>1. การป้องกัน Prevention</p>	<p>มีแนวทางดำเนินการโดยมุ่งเฝ้าระวังความขัดแย้งที่มีปัจจัยทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงการเผยแพร่ข้อมูลการณ์/แนวคิดที่นิยมความรุนแรงทั้งในพื้นที่ ทางกายภาพ และพื้นที่ไซเบอร์สเปซ</p>
<p>2. การยับยั้ง Detering</p>	<p>มีแนวทางดำเนินการโดยมุ่งลดปัจจัยทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และ เทคโนโลยีสารสนเทศ และขจัดเงื่อนไขที่จะนำไปสู่การมีแนวคิดที่นิยมความรุนแรงตลอดจนหยุดยั้งการแพร่กระจายของแนวคิดที่นิยมความรุนแรง มิให้ลุกลามออกไป</p>
<p>3. การฟื้นฟูเยียวยา Rehabilitation</p>	<p>มีแนวทางดำเนินการโดยกระบวนการนำผู้มีแนวคิดที่นิยม ความรุนแรงหรือสุดโต่งกลับสู่ทางสายกลาง (Deradicalization) และกลับเข้าสู่สังคม</p>

ดังนั้น การขับเคลื่อนแนวทางฯ จึงต้องอาศัยความร่วมมือของทุกภาคส่วนไม่ว่าจะหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา กลุ่มสตรีและเยาวชน ที่มีบทบาทและมีพลังทางสังคมที่จะป้องกันและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในระดับครอบครัวและระดับชุมชน ซึ่งจะเป็นปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งดังกล่าว

